

Sygn. akt XI W 8044/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Syta

Protokolant: Karolina Kowalczyk

Przy udziale oskarżyciela publicznego K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie dniu 16 lipca 2015 roku w W.

w postępowaniu zwyczajnym

sprawy **M. G.**

córki J. i E. z domu Ł.

urodzonej dnia (...) w P.

obwinionej o to, że:

1. w dniu 28 października 2013 r., o godz. 11:00 w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi, nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 19.09.2013 r. o godzinie 10:40 na ul. (...) przy ul. (...) w W.

tj. za wykroczenie z art. 96§3 Kodeksu Wykroczeń,

2. w dniu 28 października 2013 r. o godz. 10:30 w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi, nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 13.09.2013 r. o godzinie 9:57 na ul. (...) przy ul. (...) w W.

tj. za wykroczenie z art. 96§3 Kodeksu Wykroczeń

orzeka

I. obwinioną M. G. – w granicach zarzutu z punktu 1 - uznaje za winną tego, że w dniu 28 października 2013 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 1137 ze zm.), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu Straży Miejskiej, komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 19.09.2013 r. o godzinie 10:40 na ul. (...) przy ul. (...) w W., który to czyn kwalifikuje z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje ją, nadto obwinioną M. G. – w granicach zarzutu z punktu 2 - uznaje za winną tego, że w dniu 28 października 2013 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 1137 ze zm.), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu Straży Miejskiej, komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 13.09.2013 r. o godzinie 9:57 na ul. (...) przy ul. (...) w W., który to czyn kwalifikuje z art. 96 § 3 kw i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje ją, zaś na podstawie art.

96 § 1 kw w zw. z art. 96 § 3 kw w zw. art. 9 § 2 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza jej łącznie karę grzywny w wysokości 600 (sześćset) złotych;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 8044/14

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 września 2013 roku o godz. 09:57 na ul. (...) przy ul. (...) w kierunku O. w W., za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości – TrafiiStar SR 520, zostało wykonane zdjęcie pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości i przekroczył dozwoloną prędkość o 38 km/h, czym dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92a kw.

W dniu 19 września 2013 roku o godz. 10:40 na ul. (...) przy ul. (...) w kierunku O. w W., za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości – TrafiiStar SR 520, zostało wykonane zdjęcie pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości i przekroczył dozwoloną prędkość o 36 km/h, czym dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92a kw.

Na podstawie wykonanych zdjęć nie było możliwe dokonanie identyfikacji osoby, która we wskazanym czasie i miejscu prowadziła wymieniony pojazd.

Na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...) jest M. G.. Do właścicielki pojazdu wysłane zostały przez Straż Miejską wezwania wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczeń z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniach popełnienia czynów oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem.

W odpowiedzi na wezwania M. G. zgłosiła się w dniu 28 października 2013 roku do siedziby Straży Miejskiej na ul. (...). M. G. podczas przesłuchania nie przyznała się do popełnienia wykroczeń z art. 92a kw i jednocześnie odmówiła wskazania, komu powierzyła do użytkowania pojazd w dniach 13 września oraz 19 września 2013 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- wyjaśnień M. G. (k. 5v, 6, 7, 26v, 27, 28);
- notatek urzędowych (k. 1, 21);
- danych z C. (k. 8, 29);
- wezwań (k. 4, 24);
- zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 25);
- zdjęć pojazdu znajdujących się na płycie CD (k. 68);
- danych z systemu PESEL – SAD (k. 104-105).

Obwiniona M. G. przesłuchana w toku czynności wyjaśniających nie przyznała się do popełnienia zarzucanych jej czynów. W pisemnych wyjaśnieniach nie kwestionowała, iż jest właścicielką pojazdu R. o nr rej. (...). Stwierdziła, iż

nie jest w stanie wskazać kierującego pojazdem w czasie wskazanym w wezwaniach Straży Miejskiej, z uwagi na słabą jakość zdjęć okazanych jej w trakcie przesłuchania. Podała, że okazano jej dwa zdjęcia pojazdu R., na których słabo widoczne są tablice rejestracyjne odpowiadające jej tablicom, kierowcy są niewidoczni. Nadto wskazała, iż w trakcie przesłuchania przedstawiono jej kserokopię świadectwa legalizacji urządzenia dokonującego pomiaru prędkości bez wyników pomiarów, co wzbudziło u obwinionej wątpliwości co do prawidłowości pomiarów, gdyż jej zdaniem pomiary nie musiały dotyczyć pojazdu, którego jest właścicielką, lecz drugiego pojazdu widocznego na zdjęciu. Obwiniona stwierdziła ponadto, iż nie może jednoznacznie udzielić odpowiedzi, że to nie ona prowadziła auto we wskazanych dniach. Musiałaby w tym celu sprawdzić kalendarz firmowy w celu ustalenia, gdzie przebywała w tych dniach i czy przypadkiem ktoś inny nie mógł prowadzić jej auta.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionej w części, w której potwierdziła ona fakt otrzymania wezwań od Straży Miejskiej, jak również w zakresie, w jakim nie negowała faktu własności pojazdu marki R.. Są one potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. ujawnionymi w toku przewodu sądowego dokumentami w postaci: wezwań (k. 4, 24) oraz danych z C. (k. 8, 29).

Sąd odmówił natomiast waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej w zakresie w jakim twierdziła, iż nie jest w stanie wskazać, komu powierzyła pojazd do kierowania w dniu 13 i 19 września 2013r., uznając je za przyjętą linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności za popełnione wykroczenie. Linia obrony obwinionej sprowadza się bowiem do twierdzenia, iż okazane zdjęcia są nieczytelne a ona sama nie może z całą pewnością stwierdzić, czy to ona, czy ktoś inny prowadził samochód. Jednocześnie obwiniona wskazywała, iż w kadrze zdjęcia widać dwa pojazdy, co w jej ocenie może świadczyć o tym, że to inny pojazd mógł zakłócić pomiar prędkości.

Za podstawę dokonanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych Sąd przyjął również materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatek urzędowych (k. 1, 21), danych z C. (k. 8, 29), wezwań (k. 4, 24), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 25) oraz danych PESEL - SAD (k. 104-105). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd uznał również za wiarygodne nagranie umieszczone na płycie CD (k. 68). Na nagraniu znajdują się dwa zdjęcia samochodu o numerze rejestracyjnym (...), kierowca jest niewidoczny.

Bezspornym w sprawie pozostaje, iż funkcjonariusze Straży Miejskiej (...) W. ujawnili w dniu 13 września 2013 roku o godz. 09:57 oraz w dniu 19 września 2013 roku o godz. 10:40 na ulicy (...) przy ul. (...) w W. dwa wykroczenia z art. 92a kw popełnione przez kierującego pojazdem marki R. o nr rej. (...). Świadczą o tym notatki urzędowe oraz zdjęcia dokumentujące powyższe zdarzenia, zawarte na płycie CD. Nie ulega również wątpliwości, iż wyżej wymienione auto stanowiło własność M. G., na co jednoznacznie wskazują dane z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. Poza wątpliwością pozostaje również fakt, iż M. G. została wezwana do udzielenia informacji o osobie kierującej pojazdem w dniach 13 i 19 września 2013 roku.

W ocenie Sądu obwiniona, pomimo wezwania, nie wykonała ciążącego na niej obowiązku wskazania na żądanie uprawnionego organu, osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania w określonym czasie. Nie była w jakikolwiek sposób z obowiązku tego zwolniona. Obwiniona jako właścicielka pojazdu powinna kontrolować i nadzorować, komu powierza użytkowanie samochodu w określonym czasie.

Zgodnie z treścią art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania

lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym na obwinionej jako właścicielce pojazdu ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (S. R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

W niniejszej sprawie obwiniona nie wykazała, aby spełnione zostały powyższe przesłanki wyłączające odpowiedzialność z art. 96 § 3 kw.

Krąg osób korzystających z pojazdu należącego do obwinionej był, w ocenie Sądu, ograniczony i obwiniona musiała wiedzieć jakie osoby korzystają z jej pojazdu. W tych okolicznościach stwierdzenie obwinionej, iż nie może wskazać z całą pewnością, kto prowadził należący do niej pojazd w dniach 13 września oraz 19 września 2013 roku nie mogło uwolnić jej od odpowiedzialności za wykroczenie z art. 96 § 3 kw. Wypada dodać, iż wypełnieniem obowiązku z art. 78 ust. 4 powołanej ustawy byłoby także wskazanie kilku osób mogących korzystać z pojazdu (np. w przypadku, gdyby właściciel pojazdu udostępnił go wszystkim członkom rodziny i nie byłby w stanie ustalić, kto w danym dniu korzystał z jego auta). Sąd podziela stanowisko doktryny, iż wykonaniem powyższego obowiązku będzie wskazanie alternatywnie osoby, która mogła kierować pojazdem w oznaczonym czasie, co może mieć miejsce wówczas, gdy kilku domowników korzysta z pojazdu, a klucze do niego znajdują się w miejscu dostępnym dla nich wszystkich (por. Komentarz Ryszarda A. Stefańskiego do art. 78 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, LEX). Należy bowiem zauważyć, że obowiązek właściciela ogranicza się do wskazania osoby która miała prawo do korzystania z jego pojazdu w określonym czasie, a nie wskazania konkretnej osoby, która dopuściła się wykroczenia drogowego (np. przekroczyła prędkość). Nie jest bowiem wykluczone, iż osoba której właściciel powierzył swój pojazd, powierzyła go następnie innej osobie, z którą właściciel nie miał już żadnego kontaktu. Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek przesłanek zwalniających obwinioną z odpowiedzialności za popełnienie zarzuczanych jej czynów.

W ocenie Sądu działania uprawnionego organu polegające na kierowaniu wezwania w formie alternatywnego wskazania, mające na celu ustalenie użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela, stanowią czynności wyjaśniające w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

W państwie prawnym każdy ponosi odpowiedzialność za naruszenie obowiązku wynikającego z przepisu prawnego. Gdyby ustawodawca nie ustanowił normy sankcjonującej dla obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym norma sankcjonowana byłaby „martwą literą prawa”.

Sąd zmienił opis czynów precyzując, że obowiązek wskazania, komu obwiniona powierzyła pojazd do kierowania wynika z art. 78 ust. 4 oraz art. 129b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz, że uprawnionym organem jest Straż Miejska, która ujawniła wykroczenia.

Zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, iż M. G., będąc właścicielką pojazdu R. o nr rej. (...), wbrew ustawowemu obowiązkowi, nie wskazała na żądanie Straży Miejskiej w W., komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniach 13 września i 19 września 2013r. i w ten sposób wyczerpała wszystkie znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Zdaniem Sądu właściciel samochodu ma obowiązek jego zabezpieczenia i ewentualnego udostępniania innym osobom w sposób kontrolowany. Podkreślić należy, że ustawodawca nawet w przypadku użycia pojazdu wbrew woli i wiedzy

właściciela przez nieznaną mu osobę, warunkuje zwolnienie go od odpowiedzialności wykazaniem, iż nie mógł temu zapobiec.

Podkreślić także należy, że właściciel lub posiadacz pojazdu nie może skutecznie uchylać się od obowiązku przewidzianego w art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym w sytuacji powierzenia pojazdu osobie najbliższej, która dopuściła się wykroczenia. Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 30 listopada 2004 roku sygn. akt I KZP 26/04 (OSNKW 2004/11-12/102), iż w sprawach o wykroczenia nie znajduje zastosowania art. 183 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw, ponieważ przepis ten upoważnia do uchylenia się od odpowiedzi na pytania tylko wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś za wykroczenie. W konsekwencji, także osoba rozpytywana w sposób pozaprocesowy przez uprawniony organ, żądający od niej informacji, którą z mocy przepisu szczególnego ma obowiązek przekazać temu organowi, może odmówić udzielenia odpowiedzi, czyli nie udzielić określonej wiadomości, tylko wówczas, gdy owa odpowiedź mogłaby narazić osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ale nie za wykroczenie.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, obwiniona powinna była wykonać obowiązek wynikający z ustawy prawo o ruchu drogowym nawet pomimo chęci ochrony osób najbliższych przed odpowiedzialnością za popełniony przez nich czyn, ponadto bez względu na możliwość rozpoznania osoby znajdującej się na zdjęciach z fotoradaru jako kierowca. Przepisy art. 78 ust. 4 i ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie uzależniają bowiem wykonania wskazanego tam obowiązku od możliwości zapoznania się ze zdjęciem i jego czytelności co do osoby kierującej znajdującą się na zdjęciu. W ocenie Sądu udzielenie przez obwinioną odpowiedzi wymijającej, tj. stwierdzenie, że nie wie z całą pewnością, czy to ona prowadziła samochód, czy ktoś inny, stanowi wypełnienie znamion wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Obwiniona jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jej poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jej wina nie budzi żadnych wątpliwości. W przedmiotowej sprawie wezwanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionej w stosunkowo krótkim czasie od daty zdarzenia, co w ocenie Sądu umożliwiło jej ustalenie, kto w tym dniu użytkował samochód. Obwiniona miała zatem świadomość, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd, a nieudzielenie jednoznacznej odpowiedzi na wezwanie było działaniem mającym na celu uniknięcie odpowiedzialności za ujawnione wykroczenie drogowe.

Biorąc zatem pod uwagę całokształt materiału dowodowego, Sąd nie miał wątpliwości, że obwiniona popełniła zarzucane jej czyny i skazując ją za te czyny wymierzył jej karę grzywny w wysokości 600 złotych. Wymierzając karę Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy oraz jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy. Sąd wziął pod uwagę wartość naruszonego dobra w postaci porządku w komunikacji. W ocenie Sądu kara w takiej wysokości sprawi, że obwiniona w sposób wyraźny uświadomi sobie ciężący na niej obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym i będzie się w przyszłości wywiązywała z tego obowiązku, jak też stosowała do przepisów ruchu drogowego. Taka kara, zdaniem Sądu, będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Ponadto kara taka będzie możliwa do spełnienia przez obwinioną a jej wysokość nie jest nadmierna. Orzeczona kara spełni zatem swoje cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanych obwinionej czynów i ich społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 60 (sześćdziesiąt) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).